

Betekenisvolle kunsteducatie

Evert Bisschop Boele |

11-4-2018, Vereniging Cultuurprofiel scholen, Utrecht

**share your talent.
move the world.**

Mijn verhaaltje

Onderwijs

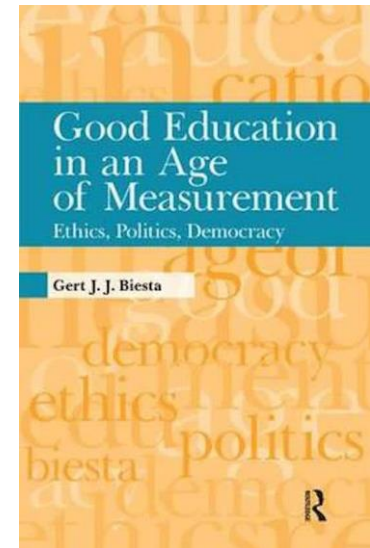
Cultuur – kunst

Drie uitgangspunten

Subjectivering

De drie functies van onderwijs
(Biesta, 2010):

1. **Kwalificatie:** *“knowledge, skills and understanding ... to ‘do something’”*
2. **Socialisatie:** *to “become part of particular social, cultural and political ‘orders’”*
3. **Subjectivering:** *“the process of becoming a subject ... the opposite of the socialization function ... to become more autonomous and independent”*

Onderwijsdoelen cultuureducatie I

Kwalificatie:

- 'talentontwikkeling'
- bijdrage aan 21e eeuwse vaardigheden – bv. 'creativiteit'

Socialisatie:

- inwijden in de canon
- samen aan kunst doen (bijdrage aan 21e eeuwse vaardigheid 'samenwerken')

Subjectivering:

- **ontwikkeling als 'kunstzinnig' persoon**

Onderwijsdoelen cultuureducatie II

Het kind bijstaan in het ontwikkelen als kunstzinnig persoon:

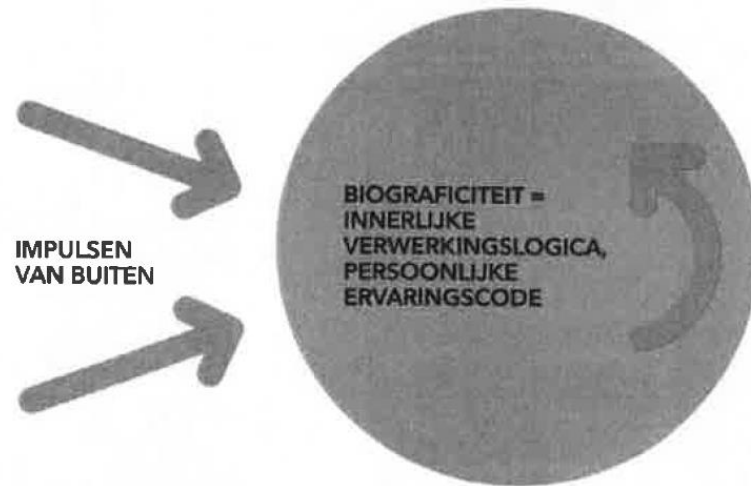
- **Erkennen:** “Ik mag er zijn als ‘kunstzinnig persoon’, ...”
- **Invoelen:** “... en de ‘kunstzinnige ander’ mag er ook zijn;”
- **Ontwikkelen:** “help mij te worden wie ik wil en kan zijn.”

NB EEN KUNST-INTRINSIEKE DOELSTELLING!

Ontwikkelen = Leren

Leren is biografisch
(naar Alheit, 2008):

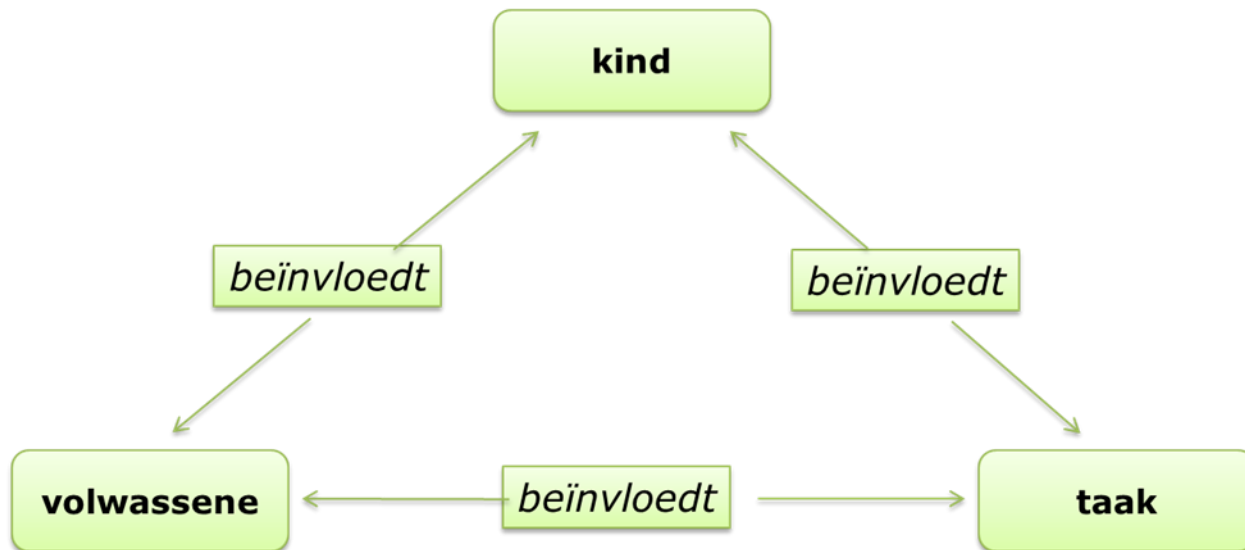
HET 'INTAKE'-MODEL VAN BIOGRAFISCH LEREN
(NAAR ALHEIT, 2008).

- Gepersonaliseerd leren
- Culturally responsive teaching
- Ontwikkelend onderwijs
et cetera

Onderwijs = leren in een school-context

“De essentie van onderwijs is de leraar”
Erkennen, invoelen en ontwikkelen gebeurt in de didactische driehoek (Veenker et al., 2017)

share your talent. **move** the world.

Het alledaagse leven – voorbeeld: muziek

Ons leven is intens muzikaal

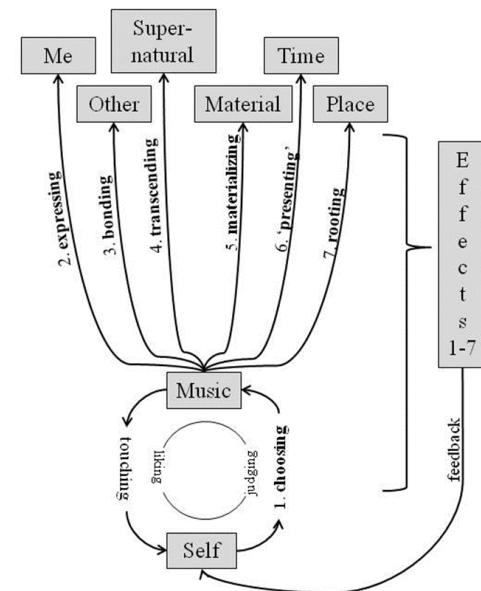
Muziek heeft drie functies:

- Bevestigen
- Verbinden
- Reguleren

Op basis van betekenis

Leidend tot waarde
(Bisschop Boele, 2013)

administrating broadcasting collecting composing contesting counterfacting crying dancing dj-ing	doing exchange games leading making instruments meeting like-minded organising pageturning performing playbacking	playing mediated music playing mediated music - background playing instruments playing instruments together producing rap reading staff notation recording singing	singing together talking teaching visiting concerts visiting dance performances watching audience watching musicians writing teaching materials
--	--	---	--

Betekenisvolle ontmoetingen

Betekenis als dialoog tussen kunst en het individu

De 'affordanties' van kunst:

“Affordantie is een directe waarneming van de handelingsmogelijkheden van objecten in de eigen handelingsvermogens en van de eigen handelingsdrijfveren van een leerling.” (Veenker et al., 2017, 157)

Kunst is dus geen object maar een betekenisvolle ontmoeting.

Idiocultuur

Idiocultuur:

Idiosyncrasie: “een eigenschap of het gedrag of karakter van een individu, waarmee het zich onderscheidt van de rest.” (Wikipedia 😊)

Cultuur: ‘gedeelde en betwiste manieren van doen en van praten.’ (Reckwitz, 2006)

Het individu als fundamenteel sociaal wezen.

Samenvattend

Cultuuronderwijs: subjectivering van idoculturele leerlingen

Leren: biografisch en dialogisch – ‘affordanties’

Cultuur - kunst: betekenisvol, functioneel en waardevol – kunst als ‘betekenisvolle ontmoeting’

Cultuureducatie: culturele/kunsthinnige subjectivering van idioculturele leerlingen door het bevorderen van biografisch en dialogisch leren zodat cultuur/kunst een betekenisvolle, functionele en waardevolle plek inneemt in hun latere leven.

Drie uitgangspunten

1. Het kind centraal – ‘talentkrachtig werken’ (de doorlopende leerlijn zit in de didactische driehoek)
2. De kracht van de disciplines en van het unieke – verschillen in affordanties
3. Systemisch denken – cultuureducatie als een systeem van (idioculturele) actoren om het kind heen (het grote belang van de groepsleerkracht)

Zie www.hanze.nl/kunsteducatie-onderzoek

Wat kan ik doen, als leerkracht?

Ken je leerlingen en daag ze uit

Wees je kunstzinnige zelf ('idiocultuur')

Stop kunst in de dag - op jouw manier (wees een voorbeeld; fouten bestaan niet)

Werk samen en stem af

Ontwikkel je en leer bij

Geniet

Betekenisvolle kunsteducatie

e.h.bisschop.boele@pl.hanze.nl

www.evertsworldofmusic.blogspot.com